TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMA

2026-11-25 Nr. NV-3185

VYRIAUSYBĖS IŠVADA Nr.: TAP-26-1422(2) TAIS-26-13604(3)	**DĖL VALSTYBINIŲ PENSIJŲ ĮSTATYMO NR. I-730 3 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XVP-1794**		
	Rengėjas	**Svarstyta**	**Siūloma**
Pateikimo Seimui terminas *2026-11-19*	*Socialinės apsaugos ir darbo ministerija*	*Pasirenkama* ☐TAP ☐LRV pasitarimas ☐LRV posėdis ☐Nesvarstyta *2026-11-17*	*Pasirenkama* ☐Svarstyti TAP ☒Svarstyti LRV posėdyje ☐Grąžinti tobulinti

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Seimo narys A. Anušauskas siūlo nuo 2027-01-01 suteikti teisę asmeniui, turinčiam teisę gauti nukentėjusiųjų asmenų valstybinę pensiją ir antrojo laipsnio valstybinę pensiją kaip motinai (įmotei), išauginusiai 5 ar daugiau vaikų (įvaikių), gauti abi šias valstybines pensijas.

Seimo nario nuomone, dėl esamo reguliavimo susidaro situacija, kai garbaus amžiaus motina (įmotė) per savo gyvenimą įgijusi du savarankiškus statusus (yra nukentėjusi nuo okupacinio režimo, tremtinė ir kartu yra daugiavaikė motina, išauginusi 5 ar daugiau vaikų) turi pasirinkti tik vieną iš priklausančių valstybinių pensijų. Todėl šiai situacijai siūloma nustatyti išimtį.

Nukentėjusiųjų asmenų valstybinė pensija ir antrojo laipsnio valstybinė pensija yra 2 valstybinių pensijų bazių dydžio (2026 m. – 148,56 Eur, 2027 m. bus 153,62 Eur).

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Siūloma nepritarti Įstatymo projektui Nr. XVP-1794 dėl šių priežasčių:

- **būtų pažeistas valstybinių pensijų sistemos nuoseklumas** (šiuo metu galioja bendras principas, kad asmeniui, turinčiam teisę į kelias valstybines pensijas, jo pasirinkimu mokama tik viena iš jų; valstybinės pensijos yra papildomos socialinės garantijos, gali būti mokamos kartu su socialinio draudimo pensijomis ir skiriamos iš valstybės biudžeto lėšų; Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, kad reguliavimas, pagal kurį daugiavaikės motinos (įmotės), išauginusios 5 vaikus ar daugiau vaikų (įvaikių) ir turinčios teisę į nukentėjusiųjų asmenų valstybinę pensiją, turi pasirinkti kuri iš valstybinių pensijų būtų mokama, neprieštarauja Konstitucijos 23, 52 str. konstituciniam teisinės valstybės principui);
- **siūloma išimtis sukurtų nepagrįstą diferenciaciją** (neapimtų kitų nukentėjusiųjų asmenų grupių, kurios taip pat turi teisę į kitas valstybines pensijas; sukurtų atskirtį tiek tarp valstybinių pensijų gavėjų grupių, tiek tarp daugiavaikių motinų; būtų sudarytas precedentas ir lūkestis plėsti kelių valstybinių pensijų mokėjimą ir kitais atvejais);
- **nukentėjusiems nuo okupacijų asmenims socialinės garantijos jau yra numatytos** (tiek valstybinių pensijų sistemoje, tiek socialinio draudimo sistemoje, įskaitant tremties ir kalinimo laikotarpių prilyginimą pensijų socialinio draudimo stažui, skiriant šalpos išmokas ir kt.);
- **reikėtų papildomų valstybės biudžeto lėšų** (papildomas lėšų poreikis šių rūšių pensijoms mokėti kartu 2027 m. sudarytų apie 951 tūkst. Eur. 2027–2029 m. valstybės biudžeto projekte šios lėšos nėra numatytos);
- **vykdoma sisteminė valstybinių pensijų sistemos peržiūra** (Vyriausybė jau yra pradėjusi visos valstybinių pensijų ir kitų iš valstybės biudžeto mokamų pensinio pobūdžio išmokų sistemos peržiūrą. Sisteminius teisės aktų pakeitimų projektus planuojama parengti ir pateikti Seimui iki 2028 m. II ketv.).

PAPILDOMŲ LĖŠŲ POREIKIS ☒Taip ☐Ne

Papildomas lėšų poreikis 2027 m. būtų apie 951 tūkst. Eur

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMA

ADMINISTRACINĖ NAŠTA (PRISITAIKYMO IŠLAIDOS) ☐Taip ☒Ne	**GYVENTOJAMS**	☐Taip ☒Ne
	ŪKIO SUBJEKTAMS	☐Taip ☒Ne
	VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ INSTITUCIJOMS IR ĮSTAIGOMS	☐Taip ☒Ne

SUINTERESUOTŲ ASMENŲ ĮTRAUKIMAS IR PROJEKTO DERINIMAS
☒TM ☒FM ☐AM ☐EIM ☐EM ☐KAM ☐KM ☐SADM ☐SAM ☐SM ☐ŠMSM ☐URM ☐VRM ☐ŽŪM ☐LSA ☐Verslo asociacijos ☐Profesinės asociacijos ☐Nevyriausybinės organizacijos ☒Kita („Sodros“ valdyba)
Su FM ir „Sodros“ valdyba – be pastabų. Patikslinta pagal TM pastabas.

PASIŪLYMAI IR KITI SVARBŪS ASPEKTAI
Nutarimo projektas svarstytas 2026-11-17 tarpinstituciniame pasitarime ir patikslintas pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pateiktus pasiūlymus.

PAŽYMĄ PARENGĖ	Aušra Gratulevičienė
	Socialinės politikos grupė , vyresnioji patarėja